

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu veljavne od pondeljka 22. t. m. zjutraj do objave novega cenika

Ljubljana, 20. junija
Po dogovoru z zastopnici in zastopniki konsumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad Visokemu Komisariatu spet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII/2 št. 2089/12 Vis. Komisariata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od pondeljka 22. junija 1942-XX zjutraj dalej, dokler ne izide nov cenik.

Najvišje cene, ki jo po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati so naslednje:

Kislo zelje na drobno 3 L; kmečko kislo zelje 2.50 L; kisla repa 2 L; nova repa 2 L; ohrov 4 L; kariflora 5 L; bučke 4.50 L; grah 4.50 L; kolerabice 3 L; rdeča pesa brez listja 3.50 L; rdeči korenček brez zelenjave 3.50 L; črna redkev 1.50 L; redklica 3 L; osnazer hren 4 L; šopek zelenjave za juho 0.50 L; peteršilj 4 L; por 3 L; zeleni 4 L; cebula 3 L; šalota 5 L; česen 7 L; glavnata solata 3 L; radič 3 L; špinat 4 L; beluši 9 L; rabarbara 4 L; češnje hrustavke 6 L; navadne češnje 5 L; gozdne in vrtnje jagode liter 8 L; borovnice liter 4 L; suhe bezgove jagode liter 6 L; suhi šipek kilogram 8 L; kilogram svežega lipogrega cvetja 10 L; kilogram suhega lipogrega cvetja 20 L; jajca 1.75 L komad. Kjer ni posebej navelen liter, veljavajo cene za kilogram. Opozorjam pa, da vse te cene veljajo samo za blago, prilezano v Ljubljanskem pokrajini, ker je za drugih pokrajini uvoženo blago v veljavi cenik za zelenjavo in sadje št. 17 na zelenem papirju. Posebno pa opozarjam pridelalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah naprodaj vse blago zdravo, obtegnjeno in v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa povrtnina mora biti snažna in oprvana, vendar pa ne več mokra, pač pa sveža.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nizje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu ne samou na Vošnikovem in Pogačarjevem, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sveti Jakoba trgu in v Šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalkah in prodajalcih po vsej mestni občini ljubljanski.

Štirje razbojniki pred velikim kazenskim senatom

Ukradeni denar nima teka — štirje mladi kmečki fantje so napadli in orepali svojega tovariša, ki je doma ukradel 2000 lir

Ljubljana, 20. junija
Pred velikim kazenskim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča so se včeraj zagovarjali štirje kmečki fantje, ki jih je državni tožilec obtožil zločinstva razbojništva po §§ 326. in 328., točka 2 in 3 kz. Senat so sestavljali kot predsednik sos Ivan Kralj, kot član kolegija pa sos Rajko Leherbas, Ivan Brelih, dr. Josip Felacher in dr. Stanko Štrukelj. Zapisnik je vodil pravnik dr. Dolenc. Obtožnico je zastopal državni tožilec dr. Lučovnik. Obtoženec pa so branili dr. Vladimir Šuklje, dr. Franc Špendal, dr. Milan Šubic in dr. Franc Leskovik. Ker so bili trije obtoženci že streljati maloletniki, je bila razprava tajna.

Obtoženci so dejanje v bistvu priznavali, izgovarjali so se le, da stvar ni bila tako resno mišljena. Napadenca seba je malo emejena in se je vedno družila z njimi. Bili so si dobri prijatelji. Med potjo proti domu — potem ko so vse nedeljsko popoldne popivali — je eden od njih po nesreči stropil napadencu na pete in sta oba padla. Napadencu je odletel pri tem iz žepa mošnjek, v katerem je imel denar. Eden izmed obtožencev ga je pobral in denar, ki da ga je bilo v njem manj, kakor je navaja obtožnica, so si med seboj razdelili.

Iz izpovedi priči in tudi deloma iz zagovora obtožencev pa je izhajalo, da zadeva le ni tako nedolžno potekla. Obtoženi so delili, da je napadene doma ukradel denar in da ga ima pri sebi. Zmenili so se, da mu ga bodo med potjo domov odzvali. Najstarejši ga je napadel od zadaj, nato so trije planili na tleh ležečega in mu pobrali iz žepov vse, kar je imelo kakšno vrednost. Odnesli so mu srebrno cigarneto dobo, v kateri je bilo 1000 lir, denarnico, v kateri je bilo okoli 900 lir in igralne karte. Dejanje je napadene takoj naznani konjenik.

Dejanje je napadene takoj naznani konjenik, ki so vse štiri artileri in izročili sodišču. Včerajšnja razprava se je začela ob 9. in je trajala do pol 2. popoldne.

Pasja hvaležnost

Nekoga dne je jahal bogdo Dampa Hu-tuktu, vrhovi svetecen Mongolije, iz Gun-Gulata, kraja v puščavi Gobi, proti Urgi. Glavo mu je pokrivala rdeči čepica čudne oblike in zavit je bil v širok rdeč plăš, vhirajoč v vročem puščavskem vetru liki jadro. Za njim je jahal njegov tajnik in njemu je siedlo petnajsti konjenik.

Kar je zapolil bogdo blizu karavanske poti psico, ki si je zamanj prizadeval izkopati jamo v trda tla, kajti konaj dobro uro prej je bila skotila štiri mladiči in bila je še slabotna. Mongol je ustavil svojo mulo, jo razjahašil in se pribilat psici, ki se je takoj obrnila k njemu in mu pokazala ostre zobe. Tajnik je potegnil pištolj, toda bogdo mu je zapovedal spraviti jo takoj nazaj. — Ne smeš ustreliti, — je dejal karajoče, — kajti dala je novo življenje. Vzemlo lopeto in pomagaj mi izkopati jamo.

Ko je bila jama izkopana, je pogrnil bogdo svoj rdeč plăš na vroči peseč in se počasi vrnil k svojim konjenikom. — Ali si videl njene oči? — je vprašal svojega tajnika.

— Ne, — je odgovoril tajnik.

Mongol se je zasmehjal. — Vidim, da nisi zrastel v puščavi, ker bi bil sicer takoj spoznal, da spada v tisto pamsko posv., ki spremlijajo karavane na njihovi poti in jih ščitijo. Ti vsi so bolj divji od tigrov, živečih onstran peščenega morja. Nikoli ne pozabijo prijatelja, a sovražnika sovražijo do smrti.

Zajahal je svojo mulo in odjahal naprej proti severu. Ko je puščavska separata zagnila jezdce, je pobrala psica svoje mladiči in jih odnesla v jamo, na plăš. Zavila jih je v mehko rdeč blago, potem je pa pozisnila gobec v plăš in željno potegnila

Prebivalstvo bo opazilo, da so v novem ceniku cene za vse rdeče zagode in borovnice, prav tako pa tudi za suhe bezgove zagode določene za liter, ne pa za kilogram. Gotovo bo s to spremembu ustrezeno tako prodajalkam kakor kupovalkam, ker pri cenah ne bo več pomot kot prejšnji teden.

Cenik za zelenjavo in sadje

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal nov cenik za zelenjavo in sadje št. 17, ki velja od 20. junija naprej. Cene so naslednje (vse v kilogramih): prva številka označuje ceno v trgovini na debelo, druga pa v trgovini na drobno; v oklepaju dosedanje cene:

Česen na drobno 8.15 lire — na debelo 9.15 (doslej 8.50 — 9.50); beluši beli 7.70 — 9.20 (8.10 — 9.60); rdeča pesa 3.25 — 3.85; rdeči korenček 3.85 — 4.45; zeljatne glave 3.20 — 3.80 (3.55 — 4.25); čebula 2.25 — 2.85 (3.85 — 4.45); stročji fižol 4.20 — 4.80 (4.60 — 5.20); solata glavnata solata 3 — 3.80 (3.25 — 4.05); grah 3.80 — 4.70 (3.75 — 4.25); špinat 3.30 — 4.30 (3.65 — 4.65); bučke 4.15 — 4.95 (4.50 — 5.30); pomaranče ovalne 7.50 — 9; pomaranče la 6.40 — 7.80; pomaranče IIa 5.25 — 6.10; češnje I. vrste 5.65 — 6.75 (5.40 — 6.30); limone I. vrste (15 cm obseg) 3.25 — 4.05, komad na drobno 0.40; limone II. (pod 15 cm) 3 — 3.45, komad na drobno 0.35; orehi Sorrento 30 lir na drobno, orehi navadni 25 lir na drobno; krompir novi 2.40 — 3 lire (doslej 2.95 — 3.40).

Z domačim zelenjavo in sadje v Ljubljani trgovini na drobno veljavijo najvišje cene tedenskega mestnega tržnega cenika; gornji cenik pa velja — izvzemši domači krompir — le za uvoženo blago, seveda brez tare. Okrajna načelstva lahko določijo nižje cene od zgornjih navedenih, vsako zvišanje pa mora predhodno odobriti Visoki komisar. Prodajalcji morajo imeti na blagu listek z označbo cene in kakovosti blaga. Trgovci na debelo morajo prodajalcem na drobno izstaviti račun z označbo blaga, kakovosti in enote cene. Ta cenik mora biti izobesjen v vseh prodajnih prostorih in se kršitelji kaznujejo po zakonitih predpisih.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nizje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu ne samo na Vošnikovem in Pogačarjevem, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sveti Jakoba trgu in v Šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalkah in prodajalcih po vsej mestni občini ljubljanski.

se je mladi hamburški šahovski mojster nasred v brezupnem položaju. Moral se je vdlati.

Keres je igral z evropskim šahovskim prvakom Stoltzen, ki je v tem turnirju popolnoma odpovedal. Igra med obema je bila zelo zanimiva. Kmalu je Keres dosegel precejšnjo premoč in Stoltz je bil izgubljen.

V devetem kolu so igrali: dr. Aljehin-Stoltz, Schmidt-Junge in Bogoljubov-Keres.

tem turnirju popolno nasprotje dr. Aljehina. Čim bolj se turnir bliža koncu, tem slabše igra. Nemški prvak Schmidt ga je v poziciji skri igri nadigral in premagal.

Stanje dve kolci pred koncem je bilo naslednje: dr. Aljehin 5½, Keres 5, Junge, Schmidt in Bogoljubov 3½, Stoltz 3 točke.

V tretji igri osmega kolu sta se sestala Schmidt in Bogoljubov. Bogoljubov je v

Živahno vrvenje na živilskem trgu Danes so domači pridelovalci še posebno dobro založili trg z zelenjavo

Ljubljana, 20. junija

Ob sobotah je zdaj na živilskem trgu res že pravo tržno vrvenje. Blaga je precej več kakor ob drugih dneh med tednom. Seveda pa se prevladuje zelenjava, ker drugi pridelki ne so vsočni.

Česen na drobno 8.15 lire — na debelo 9.15 (doslej 8.50 — 9.50); beluši beli 7.70 — 9.20 (8.10 — 9.60); rdeča pesa 3.25 — 3.85; rdeči korenček 3.85 — 4.45; zeljatne glave 3.20 — 3.80 (3.55 — 4.25); čebula 2.25 — 2.85 (3.85 — 4.45); stročji fižol 4.20 — 4.80 (4.60 — 5.20); solata glavnata solata 3 — 3.80 (3.25 — 4.05); grah 3.80 — 4.70 (3.75 — 4.25); špinat 3.30 — 4.30 (3.65 — 4.65); bučke 4.15 — 4.95 (4.50 — 5.30); pomaranče ovalne 7.50 — 9; pomaranče la 6.40 — 7.80; pomaranče IIa 5.25 — 6.10; češnje I. vrste 5.65 — 6.75 (5.40 — 6.30); limone I. vrste (15 cm obseg) 3.25 — 4.05, komad na drobno 0.40; limone II. (pod 15 cm) 3 — 3.45, komad na drobno 0.35; orehi Sorrento 30 lir na drobno, orehi navadni 25 lir na drobno; krompir novi 2.40 — 3 lire (doslej 2.95 — 3.40).

Branjevi ne prodajajo vedno le ene in iste vrste blaga. Prejšnje tržne dni so bili nujno posebno dobro založeni grahom. Se prej so prodajali v splošnem glavnato solato. Nekaj časa je trajala tudi sezona čebule, ker je prevladovala med drugim blagom. Prejšnji teden so bili nekateri že najbolj založeni z zeljem. Zadnje čase bi tudi lahko govorili o sezoni češnje. Zdaj se je na slika zopet spremeni. Tako so bili branjevi danes posebno dobro založeni s peso. Seveda so imeli, vsaj nekateri, precej tudi drugih vrst blaga. Tako je še domača pesa pri meserjih in splošnem so imeli več opravkov, ker so skušali ogledati čim več blaga in izbirati med njimi.

Branjevi ne prodajajo vedno le ene in iste vrste blaga. Prejšnje tržne dni so bili nujno posebno dobro založeni grahom. Se prej so prodajali v splošnem glavnato solato. Nekaj časa je trajala tudi sezona čebule, ker je prevladovala med drugim blagom. Prejšnji teden so bili nekateri že najbolj založeni z zeljem. Zadnje čase bi tudi lahko govorili o sezoni češnje. Zdaj se je na slika zopet spremeni. Tako so bili branjevi danes posebno dobro založeni s peso. Seveda so imeli, vsaj nekateri, precej tudi drugih vrst blaga. Tako je še domača pesa pri meserjih in splošnem so imeli več opravkov, ker so skušali ogledati čim več blaga in izbirati med njimi.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Vendar nekateri pridelki še ni preveč.

Domači pridelovalci povrtnino so danes založili trg z bolj kakor prejšnje tržne dni.

Dež ovira „žetev“ v gozdovih

Tekma med nabiraleci borovnic — Poklicni nabiralci in „ljubitelji“

Ljubljana, 20. junija
Gozdovi sami na sebi so bogastvo, borovnici pa so še njihov poseben zaklad. To da nabiranje borovnic ne spada pri nas v gozdarstvo, to je panoga zase, ki se ji pa lastnik gozdov ne posvečajo. Prav zaradi tega so borovnice manata v pravem pomenu besede. Treba je le iztegniti roko in odpreti usta. Sejati ni treba, žanje pa lahko vsak, ki se potrdi v gozd. Nabiranje borovnic se tudi razlikuje od gobartarja, kajti gobe je treba v gozdu še iskat, med tem ko je borovnic pri nas skoraj v vseh gozdovih vsaj toliko, da jih ljudje le nabirajo, ne pa tudi iščejo. Borovnice so pa pri nas tudi še celo bolj priljubljene kakor gobe; bolj popularne so, kajti čista jih mnogo več ljudi kakor gobe in nihče se ne boji, da bi se z njimi zastrupil.

Nabiranje borovnic postane pri nas vsako leto ob koncu pomladja splošna ljudska zadeva; imenuje jo, kakor hoče — sport, ljudski praznik, gibanje ali žetev. Resnica je, da borovnice razgibajo največ ljudi. Kronist bi moral to imenovati pravo monično gibanje. Čeprav gozdov privlačujejo številne ljudi zaradi lesa, kar opazujemo dan za dan na Rožniku, vendar imajo borovnice še mnogo večjo privlačnost. Zakaj so borovnice tako priljubljene, je težko reči. Ljudje se ne ozirajo na mnenje strokovnjakov, da so borovnice vprav nabite z vitaminimi ter da jih lahko celo primjerjamo z vitamini, beljakovinami, ogljikovimi vodami in maščobami v teh sladkih jagodah. Ljudje tudi vedo le, da so borovnice dobre in da se jih lahko nazobijo brez velikega truda in stroškov. Borovnic ni treba kuhati, ne beliti. Dobre so že iz rok v usta, prava slaščica so se nam pa vedno zdele poslavljene s sladkorjem. Razen tega iz borovnic pridobivamo izvrstno marmelado, ki ne zahteva niti sladkorja. Konzerviramo jih na več načinov. Želo, dobre so tudi suhe. Vendar jih največ pospravimo svežih. Morda jih ljudje pozobljivo celo največ že pri samem nabiranju, čeprav prihaja te dobrote še toliko na trg in se težje vracajo iz gozdov otovorjeni kakor iz obljubljene dežele.

Prava sezona za nabiranje borovnic se je začela v nedeljo. Sicer so borovnice začele zoreti že prej, toda pravi naskok na nje se tedaj se ni zacel. V pondeljek so nabirali, že predajali borovnice in v nedeljo po polne so se vračali mnogi meščani s spre-

hodov sumljivo posinjelih ustnic. Nabiralec borovnic je treba deliti v »poklicne« in »ljubitelje«. Poklicni nabiraleci nabirajo borovnice predvsem za prodajo, ljubitelji pa strežejo le sebi ali kvečljemu svoji družini. Nabiralcu pogosto gredo na nabiranje z vsemi članji družine, da bi napolnili čim več posod. Tako nekateri naberejo v enem samem podnevu po 6 do 8 litrov borovnic. Tedaj postane nabiranje že donosno, zlasti še, ker je treba pristejeti hrano, ki ti jo nudi gozd pri nabiranju, tudi med zaslužek; vsa družina se tako rekrot pase in se ji ni treba vrniti domov dokler niso polne vse posode, ne da bi bil kdo pri tem lačen. Celo čedalje težje se vsi priprigibajo, ker ne pojmo le posod, temveč tudi sami sebe.

V tem tednu je pa začelo to ljudsko žetev motiti vreme. Prav zdaj, ko se zde ljudem borovnice najlepše in ko jih je toliko, je z nabiranjem težava. Trava v gozdu je mokra, da se nabirali vračajo premoteni, čeprav ne dežuje. Od časa do časa se pa tudi vlijje ploha ter prisili ljudi, da zapuste torišče svojega »plodonosnega udejstvovanja«. Pri tem je najhujje, ker ne vedo, ali bi naj vredili ter čakali na lepo vreme ali naj bi se vrnili domov. Tekma med nabiralcem je huda in čim slabše je vreme za nabiranje, tem bolj gre blago v denar, ker ga je na trgu manj. Nabiralcem se boje drug drugače, kajti torišči nimajo razdeljenih med seboj kakor loviči. Kdor prej pride, prej melje in kjer je boljša »paša«, bolj je privlačna. Kljub temu pa ostane vsako leto še mnogo borovnic neobranih. Nabiralcu pa ne obrazijo vseh borovnic od kraja in zlasti v začetku so zelo izbirni. Ko so pa jagode že redke, se takšni točki nabiralcu izogibajo, dokler je še kaj upanja, da bodo kje druge nabrali več. Najbolj izkoristijo ljudje to črno bogatstvo v ljubljanskih gozdovih, kjer je pa največ nabiralcev, mnogo borovnic pa ostane neobranih v okoliških, bolj oddaljenih gozdovih, ki so že izven meščanskega »akciskoga radija«. Dezelani se ne utegnijo muditi tako v gozdovih kakor meščani, saj imajo dovolj dela na poljih, razen tega pa tudi mnogi ne utegnijo nositi borovnic naprodaj v mesto. Organizirano nabiranje borovnic, to pa prav pod vodstvom posameznikov, ki najamejo nabiralce in zbirajo borovnice v večjih količinah, je pri nas skoraj neznan. Ravninski in golovski gozdovi so še vedno prava obljubljena dežela nekaj mesecov, borovnice pa prava manata, ki jo je dalo nebo tistim, ki hočejo poseci po njih.

DNEVNE VESTI

— Minister Bottai in Aquilei. Danes po polno bo otvoril minister Bottai in Aquilei monumentalno rimsko grobišče, ki je bilo izkopano v letih 1939 in 1940. Grobišče je bilo prenovljeno v skladu s sloganom starejših rimskih grobišč. Ob priliku današnjega obiska v Aquilei bo minister Bottai počastil spomin desetih neznanih vojakov.

— Odlikovanja. S srebrno kolajno so bili odlikovani v spomin poročnik Mario Furlani iz Rima, brigadir Treviš Anton iz Feira, višja narednika Colarida Josip iz Vicenze in Pimazzoni Radames iz Verone, narednika Glavitto Ugo iz Udine in Castagni Rinaldo iz Torina.

— Razgovori ministra Pareschija z nemškim drž. podstajnikom Backejem. V petek sta se sestala minister za poljedelstvo in gozdove Parisch ter nemški drž. podstajnik Backe, ki vodi prehranljivi ter poljedelski resor v rajhu. Pri razgovorih so se navajale konkretni okoliščine, ki se tičejo intenzivnega sodelovanja na polju prehrane med Italijo ter Nemčijo za časa vojne. Razgovorom so prisovljali številni strokovnjaki prehranitvene stroke.

— Studijski ustanovi 225.000 lir. V Bielli sta bili oziroma ustanovljeni v skupnem iznosu 225.000 lir v počastitev spomina staršev dr. Marija Ripetti. Prva ustanova bo pri Kr. tehnično industrijskem zavodu »Q. Sella«, druga pa pri Kr. tehnično trgovskem zavodu »E. Bona«.

— Zrtve zrušenega napušča. V Rapunu pri Chietiju se je zrušil napušč s stare palajoči Amorosi. Pri tem je dobila smrtno poškodbo 21 letna Julija Mascitelli, ki je bil pri priči mrtva. Ranjeni so bili po nešremenih naključju 18 letna Ernestina Bruno, 28 letni Antoni di Rocca in 52 letna Angela Salvatore.

— Misadoporečenje in vojak pri papežu. Papež Pij XII. je sprejel najprej v avdijenco madžarskega primasa kardinala Sedridja, nato pa 600 misadoporečencev, 200 vojakov ter skupino častnikov, ki so se zvrstili ob papeževem prestolu.

— Na polju slave je padel Carlo Rusconi, rodom iz Milana. Bil je vnet pripadnik milanskega fašističnega.

— Hotel je rešil piščance, pa je našla smrt pod vlakom. Tragično naključje je doletelo 73 letno Jozipino Saccomani iz Ferrare. Stekla je preko tračnic na železniški progi Ferrara — Copparo, da bi spomnila s proge piščance, ki se jim je bližil vlak. Pri tem pa je starko zajel vlak in jo potegnil nekaj metrov za seboj. Revica je kmalu zatem umrla za smrtonosnimi posledicami poškodb.

— Kolesarska smrt pod avtokerjem. 58 letni Anton Lovreti, ki stanuje v ulici Tolstol 11 v Milatu, je zavolil s svojim kolesom na korzu Sempione v Milanu v avtoker. Dobil je smrtno poškodbo in je kmalu nato izdihnih.

— Vrnitev nemških ranjencev. Z italijanskimi rivijerji je odpotovalo preko Milana in Brennerja v Nemčijo 560 nemških vojnih ranjencev, ki so se zdravili v raznih obmorskih kopališčih ter zdraviliščih.

— Milanski župan v Milanu. S svojega večnevnega obiska v Berlinu in Monakom se je vrnil v Milan župan grof Galatar Scotti.

— Pedelitve grofovskega naslova. Z odlokom Kralja Cesarja je bil na Ducejev predlog pododeljen grofofski naslov industriju Antonu Sterziju iz Milana. Novi grof Pacengo si je pridobil ta naslov s svojimi zaslugami na polju industrije ter po-jedinstva.

— Uspeh italijanskega glasbenega umetnika v Odesi. Prva manifestacija italijanske glasbe v Odesi je bila ob prilik

certa maestra Alojzija Magistrettija, ki je žel velik uspeh. Koncertu so prisostvovali generalni konzuli Italije ter vojaški in civilni predstavniki Nemčije in Romunije. Na univerzi v Odesi je predaval italijanski glasbeni umetnik o tehniki in artistični spremnosti, ki jo terja sviranje na harfi.

— Zaključek židovskega tečaja. Na milanskem univerzi je bil zaključen tečaj o židovskih vprašanjih s sklepnim, šestnajstim predavanjem o židovstvu v zgodovini. Zbirka vseh predavanj na tem tečaju bo objavljena v posebni knjigi, ki bo obsegala več 400 strani.

— Zaradi razpečevanja ponarejenih do-larjev so bili obojeni pred sodnim dvorom v Genovi Karol Luppi iz Milana na 1 leto in 8 mesecov, ječe ter 3500 lir globe, Mario Lombardi iz S. Rema, Alma Morani iz S. Rema in Josip Bottano iz Genove na dve leti ječe in 4.500 lir globe, Jakob Carrega iz Genove na 1 leto in 4 mesecje ječe ter 3.000 lir globe, Matej Sacher iz S. Rema na 1.000 lir odškodnine.

— Dva peka pred posebnim sodiščem. Pred posebnim sodiščem sta bila obtožena peka Severino Masetti in T. Grattarola, ki imata svoji pekarni v Genovi. Grattarola je bila obojena na 10 let ječe in 20.000 lir globe, Masetti pa na sedem let ječe in 14.000 lir globe.

— Bottai na zaključku prireditv galilejskih slovensnosti. Pod okriljem vseučilišča v Pisi so se vrstile ob 300letnici znamenitega učenjaka Galilea Galilei počasnitvene spominske slovensosti, ki jih je sedaj zaključil minister ljudske vzgoje G. Bottai. Prisotvoval je tudi otvoriti »Domus galileiana«, ki bodo trajen spomenik Galilejeve slave in znanstvene veljavke.

— Izbrane nagrade. Pri žrebanju na grad zakladnih bonov 1950 so bile izbrane slednje številke: Serija IX. nagradi po 100.000 lir za št. 1.601.123 ter 1.760.903, po 50.000 lir za štev. 339.713; 1.099.143, 1.382.612 in 1.469.996. Serija X: nagradi po 100.000 lir za št. 517.879 in 1.751.992, nagrade po 50.000 lir za štev. 1.128.749; 1.146.488; 1.431.708 in 1.585.433.

— Smrten padec s 4. nadstropja. Grozna smrtna nesreča se je prizpetila v ulici Don Bosco 16 v Milanu. 22letna Angela Bortot je izteplala preproga na balkonu 4. nadstropja. Del preproge se je zapletel, pa je mladenka stopila na stol, da bi preprogo uravnavala. Pri tem se je stol nekoliko premaknil. Nesrečna mladenka je omahnila z nogami balkona v globino. Oblesala je na dvorišču in je nekaj minut zatem izdihnila.

— Mlada akrobatica je kradla v črni jopiči. 32letna Leonilda Poracchini iz Siene se je zglašila pri marescialu Grispu v sodni palaci v Milatu ter mu je skesonano razkrila svoje življenje. Bila je akrobatica, preživljala se je z nastopi po varijetetih in cirkusih. Seznanila se je z 42letnim Ahiom Rivoltą in opustila po varijetetih zastopki, ki ga je imela kot akrobatko. Prilela je krast. Ko je šla krast, si je nadela črno pleteno jopicu, s katero je nastopala svoj čas kot akrobatka. Priznala je, da je izvršila več tativ. Sledila je v zapor Ahilu Rivolti, ki so ga bili zajeli ob prilikah neke tativne, dočim se je spretna akrobatica rešila s skokom skozi okno in z obilnim plenom na hrbtu. Ker ni imela nobenih sredstev in tudi ne živilske nakaznice, se je odločila za oljekrotstvo pri-

zadnjič zastopstvo G. I. L.-a je od-potovalo k slovesnostim v Weimarju. V za-potstvu je 90 godbenikov, ki sestavljajo orkester G. I. L.-a. Pred odhodom jih je pregledal Podstajnik stranke dr. Karol Ra-vasio.

— Umetniško zastopstvo G. I. L.-a je od-potovalo k slovesnostim v Weimarju. V za-potstvu je 90 godbenikov, ki sestavljajo orkester G. I. L.-a. Pred odhodom jih je pregledal Podstajnik stranke dr. Karol Ra-vasio.

— Uspeh italijanskega glasbenega umetnika v Odesi. Prva manifestacija italijanske glasbe v Odesi je bila ob prilik

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15. ob nedeljah in praznikih ob 10.30. 14.30. 16.30 in 18.30

KINO MATICA — TELEFON 22-41
Največji argentinski film! — Pretresljiva ljubezenska drama

Zavrnena

V gl. vlogah najsl. argentinski umetniki: Libertad Lamarque — Augustin Irusta — Sebastian Chiola — Režija: Saslavsky.

KINO UNION — TELEFON 22-21

Vseh vrst sporta v zvezzi z ljubezenjo prikazuje zanimiv film

Nesrečna ljubezen

V glavnih vlogah: Erminio Spalla,

KINO SLOGA — TELEFON 27-30

car lepot melodij, ogrevajoč temperamentne ljubezeni in drame bikoborbe v filmu

Toreadorjeva ljubezen

Conrado Franco in Carlos Lopez

KINO MOSTE

Križev pot ljubezni, ki konča s smrtno oboževanje

MANON

in

NA VZHODU JAVE

Nedelja ob 14 in 17, delavnik ob 17.30

Inž. Aureli v Nemčiji. Predsednik nacionalne fašistične federacije stavbnih konstrukterjev inž. Aureli je odpotoval v Nemčijo, kjer si je ogledal 40 podjetij. Zanimal se je predvsem za tehnične probleme in delo italijanskih delavcev, ki so v teh podjetjih zaposleni. Inž. Aureli je imel večne razgovore z nemškimi stavbniki, ki so se nanašali na poglobljeno bo-

rovnikov v ljubljanskih gozdovih, kjer je pa največ nabiralcev, mnogo borovnic pa ostane ne-

obranih v okoliških, bolj oddaljenih go-

zdovih, ki so že izven meščanskega »akciskoga radija«.

Dezelani se ne utegnijo muditi tako v gozdovih kakor meščani, saj imajo dovolj dela na poljih, razen tega

pa tudi mnogi ne utegnijo nositi borovnic naprodaj v mesto. Organizirano nabiranje borovnic, to pa prav pod vodstvom posameznikov, ki najamejo nabiralce in zbirajo borovnice v večjih količinah, je pri nas skoraj neznan. Ravninski in golovski gozdovi so še vedno prava obljudljena dežela nekaj mesecov, borovnice pa prava manata, ki jo je dalo nebo tistim, ki hočejo poseci po njih.

IZ LJUBLJANE

Inž. Suhljad nabirajo. Vedno več je zadnjih dni po Rožniku in Šišenskem hribu nabiralec suhljadi. Ljudje potrebujejo kurivo in ker je težko dobiti drva, si pomagajo s suhljadom. Nabirati jo hodijo vecinoma ženske in otroci. Po tleh je seveda ni več, saj je že davno vsa pobrana, pač se pa tu pa tam dobi še suha veja na drevetu. Otroci pridno plezajo po drevju, kjer lomijo ali sekajo s sekircami suhe veje. Posebno natečno je nabiralo suhljadi, ki ne znašči ženske, ječa na drobno psekano drevo. Včeraj so nesle štiri ženske po Večni poti Pod Rožnikom precej dolgo deblo, da so morale med potjo večkrat počivati. Poleg nabiralcev suhljadi je zdaj v gozdu tudi mnogo nabiralcev bo-

rovnikov v ljubljanskih gozdovih, kjer je pa največ nabiralcev, mnogo borovnic pa ostane ne-

obranih v okoliških, bolj odd

Najmodernejši ljubljanski okraj

Največ značilnih poslopij moderne Ljubljane najdemo v bežigrajskem okraju

Ljubljana, 20. junija
Ali lahko govorimo tudi o moderni Ljubljani? Opisovalci ljubljanskih znamenitosti in lepot navadno govore le o baročni Ljubljani in starih umetnostnih spomenikih. Na novo Ljubljano gledajo več ali manj omalovajajoče in se ne morejo spriznati z novim stavbnim slogom ter umotoviti sodobnih arhitektov. Najbolj konservativni privrženci stare baročne Ljubljane celo trde, da je vse, kar je novega v našem mestu, od nebotičnika do novih stanovanjskih hiš ter vil in novejsih okrajih brez vrednosti. V razširjenih ulicah, svetlih, solnčnih hišah in zračnih novih okrajih ne vidijo nobenih prednosti. Sicer nam pa ne povedo, kakšne bi najeve nove hiše in ulice; ali bi naj tudi danes zidali baročne palace in plementanske dvorce ali bi naj tudi poslej kupičili poslopje na takoj temsn prostor ob ozkih in mračnih ulicah ter zaprtih, zatolih dvoriščih? Ce hočemo biti vsaj malo stvari, moramo priznati tudi moderni Ljubljani, kar ji gre. Lepa je staro Ljubljana in ima nedvomno številne dragocenne umetnostne spomenike, ki zaslužijo, da jih spoštujemo in občudujemo. Ne pozabljajmo pa, da je slika dobe, ko so nastala ta poslopje. Stavbarstvo je nelodljivo zvezano z časom in se vedno spreminja. Staro ljubljansko poslopje izražajo duh časa preteklih stoletij. Nova, moderna Ljubljana je pa slika našega časa; nove hiše očitajo dandanašnje stavbarstvo in sedobni način življenja s civilizacijskimi dobrinami, ki jih preinjava stoletje še ni bilo. Socialne, kulturne in gospodarske razmere so danes drugačne kakor pred stoletji. Kako bi po tem takem ne bile drugačne tudi nove hiše!

Nova Ljubljana — Bežigrad

Ko govorimo o moderni Ljubljani, moramo upoštevati predvsem Bežigrad. To je namreč novejši mestni okraj in ima tudi največ modernih poslopij. Starejših hiš je zelo malo in se tiste niso posebno stave. Sicer se Bežigrad ne more ponositi s tako velikimi poslopij, kakršnih je nekaj v središču. Nebotičnikov Bežigrad nimata in tudi ne tako velikih stanovanjskih hiš kakršne se vrste v senci nebotičnika v središču. Težje bi tudi govoriti o bežigrajskih palacah. Toda Bežigrad ima nekatera velika javna poslopja, ki so lahko vzor vsem pedobnim poslopijem v drugih mestnih okrajih. Zato je Bežigrad nova Ljubljana v dobrem pomenu besede in ne v temsn smislu kakor mislijo in govorile o moderni Ljubljani nasprotniki vsega novega. Zanesi se jih že, če trdiš, da novi mestni okraji z modernimi poslopij pomenijo napredek. V novih poslopijih vidijo same napake. Trde, da nova poslopja niso solidno zidana, da je vse površina narejeno, da a o arhitekturi sploh ni mogoče govoriti. Kdor pa hoče biti stvaren, mora priznati, da so bežigrajska poslopja moderna v dobrem pomenu besede: lepa so in ustrezajo duhu časa in sodobne tehnike.

Najmodernejše šolsko poslopje

Bežigrad je dobil pred leti dve šoli: poslopje ljudske in meščanske šole in gimnazijo. Ljudska šola je bila v Bežigradu nujno potrebna. Iz tega okraja je zelo dolgo do šol v drugih mestnih delih. Najbljžja šola v sosedstvu je Šišenska. Šole v drugih okrajih pa seveda ne morejo sprejeti sestoli Šolarjev iz Bežigrada, zato je bila bežigrajska šola zelo potrebita. Ko so jo zidali, so računali, da Bežigrad šteje 7.000 do 8.000 prebivalcev in da ima do 600 šolarjev. Prostor za šolo so izbrali v stari gramozni jami, ki je zelo razsežna; njena površina znaša okrog 40.000 kvadratnih metrov. Približno tam je bežigrajsko središče, tako da je bil prostor že zato dobro izbran. Šola stoji ob severnem robu jame, ob vodovodni cesti. Poslopje je usmerjeno tako, da je čim bolj solinčno. Že po svoji zunanjosti opazijo nase, ker je v primeru s sedanimi poslopiji zelo veliko in visoko, čeprav se spodnje etaže skrivajo v jami. Poslopje je trinadstropno, če gledamo nani od južne strani v jami, ob cesti na severni strani, ob glavnem prečelju pa enonadstropno. Središče poslopja je povdarenje z malo višjim delom, ki je namenjen za upravne namene in ki deli stavbo v dve krili. Toda zdaj ne nameravamo podrobno opisovati te šole, saj je bila že nekajkrat opisana kot najbolj moderno šolsko poslopje v Ljubljani. Kdor pa se hoče seznaniti z njegovimi značilnostmi ter tako spoznati bolje Bežigrad kot najbolj moderni ljubljanski okraj, si mora ogledati tudi šolske prostore in notranjost ureditev.

Posebnost tudi bežigrajska šola

Ce je bežigrajska ljudska šola najbolj moderna v Ljubljani ter vzor vsem našim ljudskim šolam, pa ima Ljubljana tudi najbolj moderno gimnazijsko poslopje v

bežigrajskem okraju. To poslopje se odlikuje zlasti po novi delitvi prostorov, ki se brez njih ne moremo misliti nobene večje šole. Dohod v učilnicu je iz središčnih dvoran (avle). Zaradi te razdelitve prostrov je bilo mnogo prihajenje na zazidani ploskvi, razen lega po talini načrt ustrezna v vseh pogledih vzdorno. Osredne dvorane so tudi uporabljive za razne druge namene, ne le kot prednosti prostori učilnic, n. pr. za šolske razstave, in proslove. To je menda edino poslopje v Ljubljani po delitvi prostorov. Poslopje je seveda moderno tudi po svoji zunanjosti. Ima ravno streho in pročelja v značilnem sodobnem »stvarnem« stavbnem slogu.

Bežigrajske stanovanjske četrti

Značilnost Bežigrada so njegove stanovanjske četrti. Tu najdemo razne skupine stanovanjskih hiš, in sicer tako zvane »stanovanjske kolonije«, ne le stanovanjske hiše in vile zasebnikov. Zidala je mestna občina. Zeleznici, denarni zavodi. Hiše v stanovanjskih kolonijah so enotne, nikakor jih pa ne moremo imenovati »stanovanjske vojašnice«. Zidane so v odpretem sistemu in povsod usmerjene proti soincu. Ob njih so vzdorno urejeni vrtovi. Ena starejših takšnih kolonij so tako zvane »Fondove« ali »zeleznice hiše«. V njih je 120 stanovanj zeleničarjev. Lastniki in upraviteli hiš je uprava »Fonda za gradbeno stanovanjskih hiš na področju direktorije državnih zelenic v Ljubljani«. Zidali so jo v letih 1931 do 1938. Ob istem času, kjer so zidala v bežigrajskem okraju svoje stanovanjske hiše tudi vitezov. Fonda je zemljišče že razdeljeno na stavne parcele in ceste. Slaba stran Bežigrada, njegove številne gramoznice, so na drugi strani njegova prednost: velike gramoznice so namreč posebno ugodne za stadione. Samo pomislite, koliko dela je prihajenega, ker ni treba postabljati tal, da bi dobili amfiteatralno pohištvo za gledalce! Razen tega je tu mogoče dobro kanalizirati velika igrišča, ker gramoznice tla propuščajo vodo. Gramoznice pa lahko uporabimo koristno tudi za druge namene in iznajdijo arhitektih bo vključil v skupino hiš v omrežje ulic, kjer n. pr. veliko mestno gramoznico, ki se bo ob soli spremeni v lep park. Nekatere gramoznice še niso izkoriščene, tako n. pr. ob Vilharjevi cesti. Na gramoznicu nekateri opozarjajo ter predlagajo, naj bi ostala rezervirana za stadijon. Tako bodo v prihodnosti bežigrajska značilnost in posebnost tudi njegovi stadioni, kakor so bile dolgo opuščene gramoznice.

Že iz teh skromnih podatkov o bežigrajskih značilnostih je razvidno, da tudi nova Ljubljana, ki je načelje predstavljena v Bežigradu, zasluži, da jo cenimo, ali da je vsaj ne omolovljavamo sprito znamenitosti stare Ljubljane.

Črnci v ameriški vojski

Do konca tekočega leta bo vpoklicanih 275.000

Vojna v Ameriki ni zaključila rasne borbe proti zamorcem. Postopanje z njimi se nič izpremenilo. Grdo ravnanje z zamorci pa ni omejeno samo na južne države. Ilustrirani tednik »Life« poroča v eni zadnjih številki o dogodkih, ki so se pripetili nedavno v Detroitu, kjer je prišlo do krvnega spopada med zamorci in belokoči. Več zamorskih družin se je hotelo veseliti v najeta stanovanja, toda belokoči so se temu uprljali. Prišlo je do srditih poučilnih spopadov. Policija je nastopila samo proti zamorcem, ki so jih spravile oblasti končno pod strohe drugod.

Sededa je rasni problem za vojsko, zelo pereč in rešiti ga ni mogoče s tem, da primašo ameriški listi sliko znanega boksa Louisa zdaj kot vojaka, stojecga na strazi, zdaj zopet kot drznega pilota. V mirnem času je imela ameriška vojska samo štiri črnske polke. Toda že jeseni 1940. je bilo napovedano, da bodo sprejemali črnce v ameriško vojsko v skladu s njihovim številom. Tako bi bilo v ameriški vojski 10% črncov. Ob koncu lanskega leta je bilo vpoklicanih že 100.000 črncov. Do konca tekočega leta bo pa vpoklicanih še 175.000.

Posebno težavno je vprašanje oficirjev v edinicah, obstoječih iz črncov. Čim je posegla Amerika v vojno je imenovan Roosevelt iz demonstrativnih razlogov črnca Benjaminima O. Davisu za brigadnega generala. To je prvi primer, da je dosegel črnce tako visok vojaški položaj. V prvi svetovni vojni so postali nekega črncu, ki je tudi hotel postati general kot polkovnika komore v Liberiji. Med prvo svetovno vojno je ameriško vzhodno poveljstvo mislilo, da črnci že zato niso sposobni za oficirje, ker ne uživajo med svojimi rasnimi tovaristi odtenke. Pri neki divizijski, obstoječi iz samih črncov, so bili tudi oficirji do majorja črnci. In izkazalo se je, da je zelo težko držati tako edinico v mehki

discipline. Toda od prve svetovne vojne sta tudi organizacija in vzgoja samozavesti med črnci napredovali. Zdaj zahteva ameriški črnci pri vojaški svoje oficirje.

Pred sedanjem vojno je služil v ameriški vojski poleg omenjenega generala Davisa samo en črnc kot aktivni oficir in sicer na njegov sin, ki je bil stotnik. Neki drugi črnci je pa napredovali do podpolkovnika, potem so ga pa upočkali. Ce je prisel črnc v ameriško oficirsko šolo v Wes Pointu je moral mnogo pretrpeti. Gojenci belokoči leta dni niso hoteli spregovoriti z njimi nobene besede. Le malo je bilo zamorcev, ki so imeli tako trdne žive, da so prenesli to zapoustavljanje. Tudi zdaj je razmeroma nezadno število zamorcev, ki pridejo v ameriško oficirsko šolo. Med prvo svetovno vojno so imeli posebno šolsko taborišče, zdaj so pa pomešani med belokoči. V eni teh šol je med 1500 gojencami samo 15 črncov. Nasprotno pa imajo v Tuškege v Alabami posebno letalsko šolo za črnce. Zaenkrat smatrajo šolo samo za poskus, ker prevladuje v Ameriki menje, da črnci ne morejo postati dobri piloti. O tovaristvu med belokoči in črnci v ameriški vojski, ameriški listi sploh ne poročajo. Gotovo bo pa večino število črncov v ameriški vojski močno vplivalo na vse ameriški rasni problem v tej ali oni smeri.

Kurja slepota in vitamin A
Kurja slepota je nekakšen protiutež barvne slepote. Ljudje s kurjo slepoto lahko sicer pri dnevnih svetlobi ali dobrì luči prav tako razločujejo barve, kakor ljudje z normalnim vidom. Čim se pa stenmi, jih vid odpove. Dočim človek z normalnim vidom se razlikuje v temi izvestne sive odtenke, jih človek s kurjo slepoto nikar ne more. Vzrok tiči v tem, da je pri ljudeh s kurjo slepoto prizadeta roženica, kar je večinoma v zvezi s pomanjkanjem vitamina

bo več obstajala ne zame in zanj: začela bova novo življenje. Minulost se bo sesula, kakor tisti šepec pepela v košu za papir. Gospa de Winter bom jaz. In jaz bom živila v Manderleyu.

Gospa Van Hopper se kmalu odpelje: sama, brez mene, bo sedela v spalnem vozu, midva pa bova skupaj zajtrkovala v hotelinskem restoranu in snovala načrte za prihodnost. Bila sem na izhodišču velike prigode. Morda mi po njenem odhodu vendar že kaj pove o ljubezni in sreči. Doslej ni bilo časa; in vsekakdo so to stvari, ki jih je težko povedati, stvari, ki so zahtevala pravega trenutka.

Vzdignila sem glavo in zagledala v zrcalu njen obraz. Preče me je opazovala, na ustnicah ji je plaval prizanesljiv nasmeh. Misliš sem, da se bo nazadnje vendar pokazala velikodušno, mi ponudila roko in mi voščila srečo v vila trohico poguma z zatrdilom, da se bo vse dobro končalo. Toda ona se je kar naprej smehljala, ko je spravljala uporen kodre pod okrajek klobuka.

»Zakaj vas jemlje, seveda veste?« je dejala. »Menida si pač ne domišljujete, da bi se bil zaljubil v vas? Resica je, da mu je tista prazna hiša prehudo natezala živce, še malo, pa bi ga bila pripravila ob pamet... to je sam priznal, preden ste stobili v sobo. Ne upa se več živeti čisto sam...«

A v človeškem telesu. Izkušnje so pokazale, da se da kurja slepota pogosto že v nekaj urah odpravi, če dobi organizem zadečno količino vitamina A.

Koncentracijske taborišče za verižnike

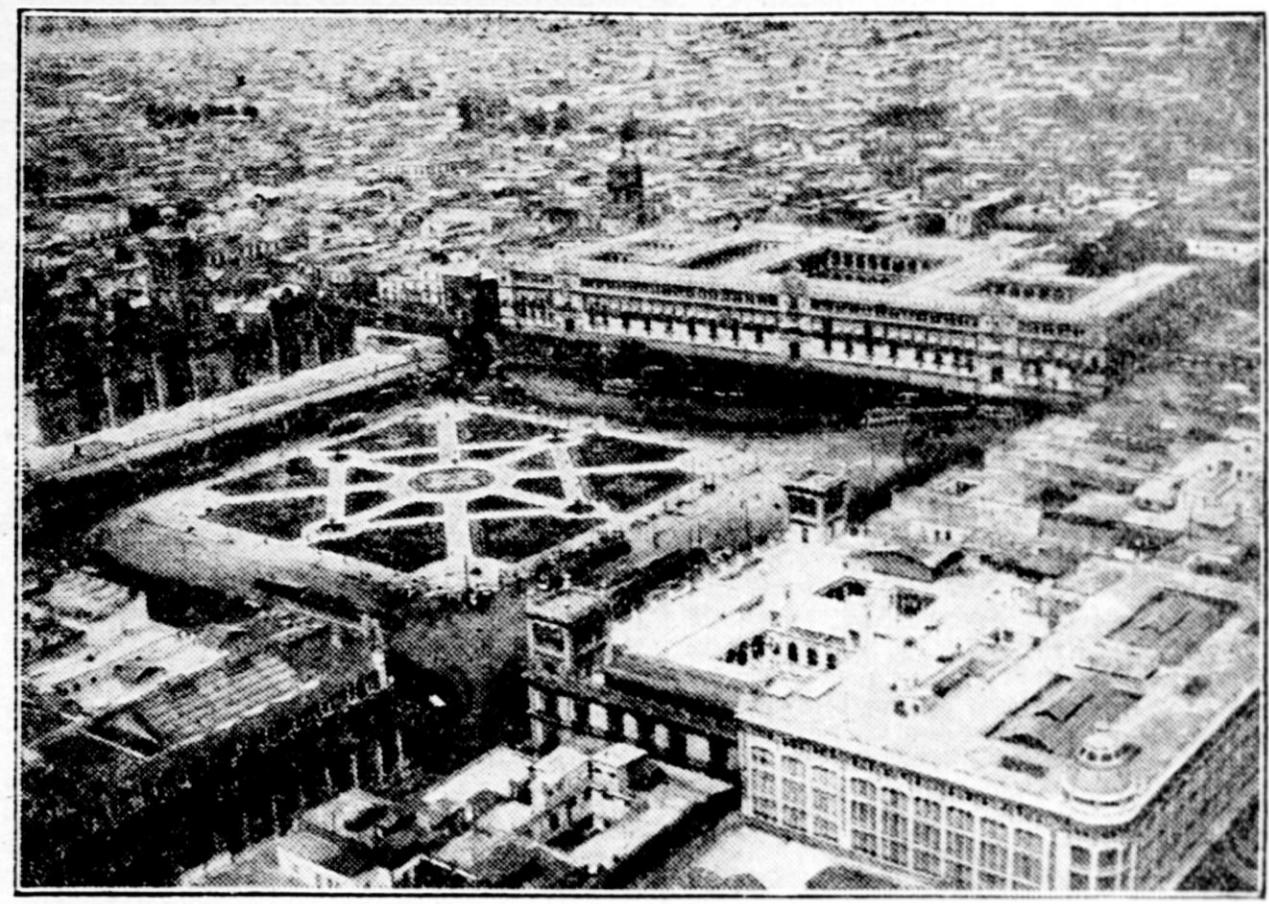
Bolgarskemu ministrskemu svetu je predložil pravosodni minister tri zakonske osnutke. Gre za ureditev lastniških pravic za nepremičnine v južni Dobrudži, za izpremembo zakona o administrativnih zakonodajah in za spremembo zakona o pravnem postopku. Pravosodni minister je izjavil,

da bodo dobili bolgarski sodniki nalog čuvati nad varnostjo države. Posebno strogo bodo nastopali proti verižnikom in sovražnikom države. V bližini velikega kamnoloma pri vasi Bošulja v okraju Pazardžik bo urejeno veliko koncentracijsko taborišče, kamor bodo pošljali verižnike, ki bodo morali tam delati. Drugo taborišče bo urejeno na vredne sovražne elemente, ki ogražajo varnost države.

Trgovinski minister je odredil, da morajo židovski trgovci in industrijeti, ki so dolžni po zakonu o zaščiti naroda III. divizije, predložiti svoja podjetja, v dveh tednih predložiti ministru poročilo o načinu likvidacije.

Kratka zgodovina Mehike

Mehika je štirikrat večja od Nemčije, prebivalcev ima pa samo 17.000.000

Glavno mesto Mehike Mexico City

V začetku 16. stoletja je Cortez osvojil državo Astekov pod njihovima zadnjima vladarji Montezumom in Guatimozinom. Podkraljevina Nova Španija je trajala do leta 1821., potem je pa jela mlada mehiška republika polniti strani svoje zgodovine z revolucijami in državljanskimi vojnami. Ko je bila leta 1938. proglašena centralistična ustava, so se angloameriški naseljenici severne zvezne države Texas temu uprljali. V krvavih bojih so desegli neodvisnost in se pridružili Združenim državam. To je prvelo leta 1846. do vojne, v kateri so Američani porazili mehiške čete pri Veracruzru in kmalu potem zasedli mehiško prestolnico. Tako so ostali Američani zmagovalci.

Leto dni pozneje je bil sklenjen mir, po katerem je izgubila Amerika pole Texasa tudi vsega ozemlja severno od Rio Grande in sicer poznejše zvezne države Kalifornijo, Novo Mehiko, Arizonovo, Nevado in Utah. To je bila skoraj polovica vsega državnega ozemlja. Omeniti je treba samo še imena Juarez, Maksimijan Habsburški, Porfirio Diaz, Huerta, Carranza, Villa, Zapata, Obregon, Calles in Ortiz Rubio, da dobimo prever skozi zadnje stoletje mehiških uporov, homotij, nemirov in poskusov otestri se tujega vpliva.

Mehika je štirikrat večja od Nemčije. Na severu meji na Združenim državam, na jugu na Guatemale in Honduras, na vzhodu na Tihij ocean, na zapadu pa na Mehikiški zaliv. Pacifik in Mehikiški zaliv se približata iz zemlje na drugem mestu. Pri tej izredno domovini je bila na mehiških kapitalu v nezadni meri. Mehikiška država je izkoriscenja mineralnih olj v kmalu izvajala, ki je bila Mehika v pogledu pridelovanja naftne proizvodnje na prvem mestu, v pogledu svinaca na drugem, zlata na četrtem, bakra na šestem, na sestem in cinku na dvanajstem. Premoga ni Mehika pridobil nikoli nad 1.000.000 ton letno. Ob koncu preteklega stoletja se je prilenilo v Mehiki izkoriščanje mineralnih olj in kmalu je bila Mehika v pogledu črpanja petrroleja iz zemlje na drugem mestu. Pri tej izredno domovini je bila na mehiških kapitalu v nezadni meri. Skoraj vse dobilek so investirane v Mehiki, ki je pridobil v Franciji, Med državami, kjer se pridobivajo rude, je bila Mehika približno s 40% svetovne proizvodnje na prvem mestu, v pogledu svinaca na drugem, zlata na četrtem, bakre, banane, kavo in lan. V severnih pokrajinalah prideluje tudi mnogo bombaža. V centralnih poljedelskih pokrajinalah se razprostirajo nedogledno daljave polja magnijev-agave, ki dajejo Mehikičanom njihovo narodno pitačo pulque. V tropičnih pragozdovih raste mahagoni, cedre in mnoge druge vrste plemenitega lesa, ki ga izvajajo v svoje čepe ameriški kapitalisti.

Med poljskimi pridelki, ki jih je Mehika izvajala, je treba omeniti zlasti sladkor in riz, riž, banane, kavo, tobak in sli. V severnih pokrajinalah prideluje tudi mnogo bombaža. V centralnih poljedelskih pokrajinalah se razprostirajo nedogledno daljave polja magnijev-agave, ki dajejo Mehikičanom nj